

# ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, ગાંધીનગર

જાહેરાત ક્રમાંક: ૪૩૫/૨૦૨૬૨૭ ની સ્પર્ધાત્મક કસોટી માટે વિગતવાર અભ્યાસક્રમ  
અંગેની અગત્યની સૂચના

જાહેરાત ક્રમાંક ૪૩૫/૨૦૨૬૨૭, એગ્રીકલ્ચર ઓવરશીયર, વર્ગ-૩ સંવર્ગનો વિગતવાર અભ્યાસક્રમ નીચે મુજબ ધ્યાને લેવા સંબંધિત ઉમેદવારોને જણાવવામાં આવે છે.

## DETAILED SYLLABUS of EXAM

**PART: A**

**(90 MARKS)**

**(1) Reasoning & Data Interpretation:**

**(30 Questions, 30 Marks)**

1. Coding-Decoding
2. Blood Relation
3. Problem on Age and Height
4. Direction Knowledge
5. Clock and Calendar
6. Venn Diagram
7. Rank and Position
8. Arithmetic Progression
9. Logical Sequence of Words
10. Insert the missing Character
11. Word, Numerical and General Analogy
12. Picture Based General Logical Questions  
(Visual reasoning)
13. Probability
14. Data Interpretation (charts, graphs,  
tables) and Data Sufficiency
15. Symmetry
16. Mathematical Operations
17. Mathematical modeling
18. Proofs in Mathematics
19. Logical and Mathematical Analytical  
Ability
20. Statement and Prediction

**(2) Quantitative Aptitude:**

**(30 Questions, 30 Marks)**

- 1 Number System
- 2 LCM and HCF
- 3 Percentage and Partnership
- 4 Profit-Loss
- 5 Simple and Compound Interest

- 6 Ratio and Proportion
- 7 Time and Work, Wages and chain rule
- 8 Time, Speed and Distance
- 9 Average, Mean, Mode and Median
- 10 Brackets and Expansions
- 11 Square and Square Roots, Cube and Cube Roots, Exponents
- 12 Polynomials and Factorisation
- 13 Pair of Linear Equations in Two Variables and Quadratic Equations
- 14 Area, Surface Area and Volume (Square, Rectangle, Triangle, Circle, Cube, Cuboid, Cylinder, Cone, Hemisphere, Sphere)
- 15 Coordinate Geometry and Trigonometry

**(3) Constitution of India: (10 Questions, 10 Marks)**

- 1 Concept of Political Science
- 2 Preamble of the Constitution
- 3 Fundamental values of Democracy, Nationalism and Secularism, Right and Citizenship
- 4 Indian Constitution Framing and Characteristics
- 5 Fundamental Rights, Duties and Directive Principles of State Policy
- 6 Legislature, Executive and Judiciary in India at Union and State Level
- 7 Government at Local Level: Institutions of Local Self-Government
- 8 Nature of Party System in India
- 9 Elections in India
- 10 Indian Democracy: Challenges and Response
- 11 Development and Democracy

**(4) Current Affairs: (10 Questions, 10 Marks)**

1. Current events of state, national and international importance

**(5) Comprehension: (Gujarati {5 marks} & English {5 marks})  
(10 Questions, 10 Marks)**

To assess comprehension, interpretation and inference skills,  
A paragraph given with set of question on the basis of paragraph or  
statement and assertion type question can be asked

## Questions and Its Applications related to Technical Qualification (120 Questions, 120 Marks)

### 1. Fruit Science

(20 Marks)

Fundamentals of Horticulture, Plant Propagation and Nursery Management, Growth and Development of Horticultural Crops, Tropical and Subtropical Fruits, Plantation Crops, Spices and Condiments, Watershed Management and Dry Land Horticulture.

### 2. Vegetable Science

(20 Marks)

Fundamentals of Vegetable Production, Tropical and Subtropical Vegetables, Cool Season Vegetable Crops, Vegetable Seed Production and Certification.

### 3. Floriculture & Landscape Architecture

(20 Marks)

Introductory Floriculture, Ornamental Horticulture, Cultivation of Commercial Flowers, Medicinal and Aromatic Plants, Protected Cultivation of Horticultural Crops.

### 4. Post-harvest Technology

(20 Marks)

Fundamentals of Post-harvest Technology of Horticultural Crops, Fundamentals of food and nutrition, Preservation and Value Addition of Horticultural Crops.

### 5. Natural Resource Management

(10 Marks)

Introductory Agronomy, Fundamentals of Soil Science, Manures and Fertilizers, Water Management in Horticultural Crops, Soil Fertility and Nutrient Management, Agro-meteorology and Climate Change, Farm Power Machinery, Soil Survey and Conservation.

### 6. Plant Protection

(10 Marks)

Introductory Entomology, Fundamentals of Plant Pathology, Pest and Disease Management of Horticultural Crops.

### 7. Basic Science

(10 Marks)

Introductory Botany, Introductory Microbiology, Principles of Plant Breeding, Principles of Genetics and Cytogenetic, Introductory Crop Physiology, Environmental Science, Elementary Plant Biochemistry.

### 8. Social Science

(10 Marks)

Introductory Extension Education, Social and Farm Forestry, Economics and Marketing.

### 9. Current Trends and Recent Advancements in the Above Fields.

## વિગતવાર અભ્યાસક્રમ : ગુજરાતીમાં

ભાગ-અ

(૯૦ ગુણ)

(૧) તાર્કિક કસોટીઓ તથા ડેટા ઇન્ટરપ્રિટેશન

(૩૦ પ્રશ્નો, ૩૦ ગુણ)

૧. કોડિંગ-ડિકોડિંગ
૨. લોહીનો સંબંધ
૩. ઊંમર અને ઊંચાઈ સંબંધિત પ્રશ્નો
૪. દિશા જ્ઞાન
૫. ઘડીયાળ અને કેલેન્ડર
૬. વેન ડાયાગ્રામ
૭. ક્રમ અને સ્થાન
૮. સમાંતર શ્રેણી

૯. શબ્દોની તાકીક ગોઠવણી
૧૦. ખૂટતી કડી (સંખ્યા) શોધો
૧૧. શબ્દ, આંકડાકીય તથા સામાન્ય સામ્યતા
૧૨. ચિત્ર આધારિત સામાન્ય તાકીક પ્રશ્નો
૧૩. સંભાવના
૧૪. માહિતીનું અર્થઘટન અને માહિતીની પર્યાપ્તતા (ચાર્ટ, ગ્રાફ અને ટેબલ)
૧૫. સંમિતિ
૧૬. ગાણિતિક ક્રિયાઓ
૧૭. ગાણિતિક મોડેલીંગ
૧૮. ગણિતમાં સાબિતીઓ
૧૯. તાકીક અને ગાણિતિક વિશ્લેષણાત્મક ક્ષમતા
૨૦. નિવેદન અને અનુમાન

## (૨) ગાણિતિક કસોટીઓ

(૩૦ પ્રશ્નો, ૩૦ ગુણ)

૧. સંખ્યા પદ્ધતિ
૨. લ.સા.અ. અને ગુ.સા.અ.
૩. ટકાવારી અને ભાગીદારી
૪. નફો-ખોટ
૫. સાદુ અને ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ
૬. ગુણોત્તર અને પ્રમાણ
૭. સમય અને કાર્ય, વેતન અને સાંકળનો નિયમ
૮. સમય, ઝડપ અને અંતર
૯. મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક
૧૦. કોંસ અને વિસ્તરણ
૧૧. વર્ગ અને વર્ગમૂળ, ઘન અને ઘનમૂળ, ઘાત અને ઘાતાંક
૧૨. બહુપદીઓ અને અવયવીકરણ
૧૩. દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણ અને દ્વિઘાત સમીકરણ
૧૪. ક્ષેત્રફળ, પૃષ્ઠફળ અને ઘનફળ (ચોરસ, લંબચોરસ, ત્રિકોણ, વર્તુળ, ઘન, લંબઘન, નળાકાર, શંકુ, અર્ધગોલક, ગોલક)
૧૫. ચામભૂમિતિ અને ત્રિકોણમિતિ

## (૩) ભારતનું બંધારણ

(૧૦ પ્રશ્નો, ૧૦ ગુણ)

૧. રાજ્યશાસ્ત્રનો ખ્યાલ
૨. બંધારણનું આમુખ
૩. લોકશાહીના પાયાનાં મૂલ્યો, રાષ્ટ્રવાદ અને બિનસાંપ્રદાયિકતા, હક અને નાગરિકતા
૪. ભારતીય બંધારણ : ઘડતર અને લક્ષણો
૫. મૂળભૂત હકો, ફરજો અને રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
૬. ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્યકક્ષાએ ધારાસભા, કારોબારી અને ન્યાયતંત્ર

૭. સ્થાનિકકક્ષાએ સરકાર : સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓ
૮. ભારતમાં પક્ષપ્રથાનું સ્વરૂપ
૯. ભારતમાં ચૂંટણીઓ
૧૦. ભારતીય લોકશાહી સામેના પડકારો અને પ્રતિભાવો
૧૧. વિકાસ અને લોકશાહી
- (૪) **વર્તમાન પ્રવાહો** (૧૦ પ્રશ્નો, ૧૦ ગુણ)
૧. પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની મહત્વની સાંપ્રત ઘટનાઓ
- (૫) **ગુજરાતી અને અંગ્રેજી કોમ્પ્રીહેન્સન** (ગુજરાતી {૫ ગુણ} અને અંગ્રેજી {૫ ગુણ}) (૧૦ પ્રશ્નો, ૧૦ ગુણ)
૧. સમીક્ષા, અર્થઘટન અને અનુમાનના કૌશલ્યનું મૂલ્યાંકન  
ગદ્યખંડ(પેરેગ્રાફ) આપવામાં આવશે અને ગદ્યખંડના આધારે પ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે અથવા નિવેદન પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે.

### ભાગ-બ

(૧૨૦ ગુણ)

**શૈક્ષણિક લાયકાતને સંબંધિત વિષય અને તેની ઉપયોગીતાને લગતા પ્રશ્નો**

(૧૨૦ પ્રશ્નો, ૧૨૦ ગુણ)

#### 1. ફળવિજ્ઞાન

(૨૦ ગુણ)

બાગાયતની મૂળભૂત બાબતો, છોડ સંવર્ધન અને નર્સરી વ્યવસ્થાપન, બાગાયતી પાકોની ધ્રુવિધ અને વિકાસ, ઉષ્ણકટીબંધીય અને ઉપઉષ્ણકટીબંધીય ફળપાકો, પ્લાન્ટેશન પાકો, મરી-મસાલા પાકો, જળવિભાજન વ્યવસ્થાપન અને સૂકી જમીનમાં બાગાયત

#### 2. શાકભાજી વિજ્ઞાન

(૨૦ ગુણ)

શાકભાજી ઉત્પાદનની મૂળભૂત બાબતો, ઉષ્ણકટીબંધીય અને ઉપઉષ્ણકટીબંધીય શાકભાજી પાકો, ઠંડી ઋતુના શાકભાજી પાકો, શાકભાજી પાકોનું બીજ ઉત્પાદન અને પ્રમાણ

#### 3. ફૂલોની ખેતી અને લેન્ડસ્કેપ સ્થાપત્ય

(૨૦ ગુણ)

ફૂલપાક વાવેતર પરિચય, શોભાપ્રદ બાગાયતી પાકો, કોમર્શીયલ ફૂલપાકોની વાવેતર પદ્ધતિ, ઔષધીય અને સુગંધિત પાકો, બાગાયતી પાકોની રક્ષિત ખેતી પદ્ધતિ

#### 4. કાપણી પછીનું વ્યવસ્થાપન

(૨૦ ગુણ)

બાગાયતી પાકોમાં કાપણી પછીના વ્યવસ્થાપનની મૂળભૂત બાબતો, ખાદ્ય અને પોષણ સુરક્ષાની મૂળભૂત બાબતો, બાગાયતી પાકોનું સંરક્ષણ અને મૂલ્યવર્ધન

#### 5. કુદરતી સંશાધન વ્યવસ્થાપન

(૧૦ ગુણ)

કૃષિ વિજ્ઞાન પરિચય, જમીન વિજ્ઞાનની મૂળભૂત બાબતો, ખાતર વ્યવસ્થાપન, બાગાયતી પાકોમાં પિયત વ્યવસ્થાપન, જમીનની ફળદ્રુપતા અને પોષકતત્વોનું વ્યવસ્થાપન, કૃષિ હવામાનશાસ્ત્ર અને આબોહવા પરિવર્તન, પાવર આધારિત ખેત યંત્રસામગ્રી, જમીન સર્વેક્ષણ અને સંરક્ષણ

## 6. પાક સંરક્ષણ

(૧૦ ગુણ)

કીટ વિજ્ઞાન પરિચય, વનસ્પતિ રોગવિજ્ઞાનની મૂળભૂત બાબતો, બાગાયતી પાકોમાં રોગ અને જીવાત વ્યવસ્થાપન

## 7. મૂળભૂત વિજ્ઞાન

(૧૦ ગુણ)

વનસ્પતિશાસ્ત્ર પરિચય, સૂક્ષ્મ જીવવિજ્ઞાન પરિચય, છોડ સંવર્ધનના સિદ્ધાંતો, જીનેટીક્સ અને સાયટોજીનેટીક્સના સિદ્ધાંતો, પાક ફિજિયોલોજી પરિચય, પર્યાવરણ વિજ્ઞાન, પ્રાથમિક પાક જીવ-રસાયણશાસ્ત્ર

## 8. સામાજિક વિજ્ઞાન

(૧૦ ગુણ)

વિસ્તરણ શિક્ષણ પરિચય, સામાજિક અને કૃષિ વનવિદ્યા, અર્થશાસ્ત્ર અને બજાર વ્યવસ્થાપન

## 9. ઉપરોક્ત ક્ષેત્રોમાં વર્તમાન પ્રવાહો અને તાજેતરમાં થયેલ નવીનતમ પ્રગતિઓ.

### ખાસ નોંધ:

(૧) Part-A ના પ્રશ્નો ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ભાષામાં રહેશે.

(૨) Part-B માટે ભાષા નીચે મુજબ રહેશે.

(૧) ભારતનું બંધારણ અને વર્તમાન પ્રવાહોના પ્રશ્નો ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ભાષામાં રહેશે.

(૨) ગુજરાતી કોમ્પ્રીહેન્સનના પ્રશ્નો માત્ર ગુજરાતી ભાષામાં રહેશે.

(૩) અંગ્રેજી કોમ્પ્રીહેન્સનના પ્રશ્નો માત્ર અંગ્રેજીમાં ભાષામાં રહેશે.

(૪) શૈક્ષણિક લાયકાતને સંબંધિત વિષય અને તેની ઉપયોગીતાને લગતા પ્રશ્નો માત્ર અંગ્રેજી ભાષામાં રહેશે.

(૩) સંબંધિત મુદ્દા (**Topic**) સામે દર્શાવેલ ગુણ સૂચિત ગુણ છે, મંડળ દ્વારા જરૂર જણાયે તેમાં ફેરફારને અવકાશ રહેલ છે. જે માટે મંડળ કોઈપણ જાતનું કારણ આપવા બંધાયેલ નથી.

(૪) પરીક્ષાના પ્રશ્નો ગુજરાતી અને અંગ્રેજી એમ બંને ભાષામાં હોય ત્યારે તેવા પ્રશ્નોમાં જો અર્થઘટન અંગેનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થશે તો તે સંબંધે મંડળ દ્વારા સંબંધિત પ્રશ્નને ધ્યાને લઈ મંડળ દ્વારા કરવામાં આવેલ નિર્ણય આખરી રહેશે.

(૫) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની પ્રોવિઝનલ આન્સર કી ની પ્રસિદ્ધી બાદ સ્વૈચ્છીક રીતે/ મળેલ વાંધાઓને ધ્યાને લઈ ફાઈનલ આન્સર કી ની પ્રસિદ્ધિમાં કોઈ પ્રશ્ન રદ કરવામાં આવે તો, તેવા સંજોગોમાં રદ થયેલ પ્રશ્નના ગુણની બાકી રહેલ પ્રશ્નના ગુણભારમાં પ્રો-રેટા (**Pro-Rata**) મુજબ ગણતરી કરવામાં આવશે અને ત્યારબાદ ખોટા જવાબ આપવાના સંજોગોમાં પ્રશ્નને પ્રો-રેટા મુજબ જે ગુણભાર આપવામાં આવેલ હોય તેના 1/4 માર્ક ઉમેદવારે મેળવેલ ગુણમાંથી ઓછા કરવામાં આવશે.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની તારીખ અને કોલ લેટર ડાઉનલોડ કરવા માટેનો વિગતવાર કાર્યક્રમ મંડળની વેબસાઈટ પર મૂકવામાં આવશે. જેની સંબંધિત ઉમેદવારોએ નોંધ લેવા આથી જણાવવામાં આવે છે.

**સ્થળ: ગાંધીનગર**

**તારીખ : ૦૬/૦૭/૨૦૨૫**

**સચિવ**

**ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ**